

ETÄMYYNTISEMINAARI ELINTARVIKEALAN VALVOJILLE JA TOIMIJOILLE

Vaatimuksia etämyynnissä
kuluttajalle elintarvikkeista
annettaville tiedoille

3.12.2015

Elintarvikkeesta annettavat tiedot 1/3

3.12.2015 Tuulikki Lehto

- **Pakolliset elintarviketiedot**
  - **Pakatut, yleiset**
    - EPNAs 1169/2011 (9, 14 art.,)
    - MMMa 834/2014 (4 § kieli, 5 § eränro)
    - KTMA 1084/2004, 24-25 §:t 13.12.2016 saakka (suolapitoisuus, voimakassuolaisuus), **MMMa 1010/2014 13.12.2016 alk.** ->voimakassuolaisuus)
  - **Pakkaamattomat, yleiset**
-> MMMa 834/2014 (1.4.2015 alk.) ja MMMa 1010/2014 (13.12.2016 alk.)
  - **Erityislainsäädännön edellyttämät tiedot**
- **Vapaaehtoiset elintarviketiedot (EPNA 1169/2011, V luku)**

Elintarvikkeesta annettavat tiedot 2/3

- Elintarviketietojen antamiseen valmiiksi pakattujen elintarvikkeiden etämyynnin yhteydessä sovelletaan, mitä elintarviketietoasetuksessa EU N:o 1169/2011 14 artiklassa säädetään.
- Elintarviketietojen antamiseen pakkaamattomien elintarvikkeiden etämyynnin yhteydessä sovelletaan, mitä asetuksessa MMMa 834/2014 säädetään.

Elintarvikkeesta annettavat tiedot 3/3

”elintarviketiedoilla”

tietoja, jotka koskevat elintarviketta ja jotka asetetaan loppukuluttajan saataville etiketillä, muulla mukana seuraavalla materiaalilla tai millä tahansa muulla keinolla, mukaan lukien modernin teknologian välineet ja sanallinen viestintä (EPNAs EU N:o 1169/2011, 2 art. 2a).

Etämyynti – Vastuut 1/5

- **Vastuu** pakollisen elintarviketiedon antamisesta ennen kaupan tekoa: [www-sivun omistajalla](#).

Elintarvikealan toimijat, jotka eivät vaikuta elintarviketietoihin, eivät saa toimittaa elintarvikkeita, joiden ne tietävät tai olettavat, niiden tietojen perusteella, jotka niillä on ammattilaisina hallussaan, olevan sovellettavan elintarviketietoja koskevan lainsäädännön ja asiaan liittyvien kansallisten säännösten vaatimusten vastaisia (EPNAs EU N:o 1169/2011, 8 art.3).

- Varsinaisen pakkauksen merkinnöistä vastaa se toimija, jonka nimellä elintarviketta pidetään kaupan.

1. Kysymys: Nettisivun ylläpito voi olla palveluntuottajan vastuulla. Valvotaanko tätä nettisivun ylläpitäjää siitä, miten tietoja päivitetään, jos valmistajana tai myyjänä oleva haluaa jotain nettitekstiä korjattavaksi?

- Valvotaan nettisivuja ja niistä annettavia tietoja. Jos havaitaan virheellisyyksiä, siitä ilmoitetaan elintarvikealan toimijalle.

2. Kysymys: Jos tuotteiden tiedot tulevat valmistajalta sähköiseen tietopankkiin ja sieltä siirretään sähköisesti etämyyntiä toteuttavalle sivustolle, niin onko tietoja koskevista virheistä vastuu valmistajalla tai sillä, joka ne ensimmäisenä syöttää tietopankkiin? Jos toimitus tapahtuu kuljetusoperaattorin toimesta suoraan valmistajalta kuluttajalle niin onko silti myyjä esim. markkinointiyhteenliittymä jotenkin vastuussa kuluttajatietojen oikeellisuudesta?

- Molemmat tahot ovat vastuussa; siis se toimija, joka vastaa sisällöstä, mutta myös sen julkaisemisesta.
- Elintarvikevalvontaviranomainen puuttuu elintarviketoimijan toimintaan.

- **3. Kysymys:** Kuka on velvollinen tekemään elintarvikkeiden nettikauppaa koskevan ilmoituksen kunnan elintarvikevalvontaan ja mikä toiminta nettisivujen hallinnassa on vapaata ilmoitusvelvollisuudesta?
- *Elintarvikealan toimija*, "elintarvikealan toimijalla" luonnollista tai oikeushenkilöä tai -henkilöitä, jotka ovat vastuussa elintarvikelainsäädännön vaatimusten noudattamisen varmistamisesta valvonnassaan olevassa elintarvikeyrityksessä EPNAs (EY) N:o 178/2002 3 art. 3
- Elintarvikealan toimija tekee ilmoituksen, ellei toiminta jo liity omaan elintarvikealan toimintaan. Verkkokauppa on yleensä vähittäismyyntitoimintaa, joka vaatii elintarvikehuoneistoa koskevan ilmoituksen tekemisen.

- **5. Kysymys:** Onko REKO ruokaryhmät yms. Facebookissa olevat ryhmät ruoan nettikauppaa koskevien vaatimusten alaisia? Valvooko niitä mikään taho?
- Näkisin, että ovat. RECO = suoraan kuluttajalle tapahtuvaa myyntiä ilman välikäsiä. Alkutuotannon elintarvikevalvontaviranomainen valvoo. Onko Facebook hyvin suljettu vai avoin? Ei vaikuttane.
- *Jos tuottaja laskuttaa itse omista tuotteistaan suoraan kuluttajia, on tämä vähäriskiseen toimintaan perustuvaa alkutuotannon tuotteiden toimittamista kuluttajille eikä vaadi elintarvikehuoneistoilmoitusta. (Alkutuotannon toimija tekee vähittäismyyntiä koskevan ilmoituksen, jos määrät ylittyvät.)*
- *Jos ruokapiiri laskuttaa yhteisellä laskulla kuluttajia (on yhteinen y-tunnus), tulee yhden tiloista ilmoittautua elintarvikehuoneistoksi eli tässä tapauksessa ruokapiirin perustaminen ei ole alkutuotannon toimintaa. Ruokapiirissä rahaliikenne voi kulkea ruokapiirin kautta eli välikäden kautta yrittäjän ja kuluttajan välillä. Silloin ruokapiirin tulee tehdä elintarvikehuoneistoilmoitus tuotteiden myynti- ja jakotoiminnasta.*

Etämyynti - yleistä 1/4

= etäviestintävälineillä tapahtuvaa elintarvikkeiden myyntiä

”Etäviestintävälineellä” välinettä, jota voidaan käyttää elinkeinoharjoittajan ja kuluttajan välisen sopimuksen tekemiseen ilman, että nämä kaksi osapuolta ovat samaan aikaan paikalla (EPNA EU N: 1169/2011, 2 art.u).

Internet, puhelin, postimyynti, postimyynniluettelo, sähköposti, tekstiviesti jne.

- *Perusperiaate:*

elintarvikkeiden on täytettävä **samat tietovaatimukset kuin kaupoissa** myytävien elintarvikkeiden.

Etämyyntiä koskevat tietovaatimukset: eivät koske *business to business* -toimintaa

- *Yleiset periaatteet pakollisten tietojen esittämisessä:*
  - Pakolliset elintarviketiedot on merkittävä näkyvään kohtaan helposti havaittavalla, luettavalla tavalla
  - Niitä ei saa millään tavalla peittää, himmentää tai katkaista eikä niiden huomioarvoa saa vähentää kirjallisella tai kuvallisella ilmaisulla eikä muulla väliin tulevalla materiaalilla
  - Totuudenmukaiset ja riittävät tiedot, eivätkä ne saa johtaa kuluttajaa harhaan

Kirjasinkokovaatimus: -> koskee pakkauksessa tai sen etiketissä annettavia tietoja

- ***Kielivaatimukset***

Lähtökohtaisesti etämyynnissä myytävistä elintarvikkeista annettaviin elintarviketietoihin sovelletaan samoja vaatimuksia kuin muilla tavoilla markkinoitaviin elintarvikkeisiin.

Jos kuluttajan on mahdollista ostaa tuotteita etämyynnin kautta, valmiiksi pakatussa elintarvikkeessa tiedot on annettava suomeksi ja ruotsiksi.

Pakkaamattomista elintarvikkeista, jotka pakataan kuluttajaa varten, annettaville tiedoille ei ole asetettu kielivaatimuksia

Pakatut tuotteet

3.12.2015 Tuulikki Lehto

Pakollisista yleisistä tiedoista 1/2

(Elintarviketietoasetus, 9 art.)

- Elintarvikkeen nimi**
- Ainesosaluettelo**
- Allergioita tai intoleransseja aiheuttavat aineet ja tuotteet**
- Ainesosien/ainesosien ryhmien määrät***
- Sisällön määrä**
- Vähimmäissäilyvyysaika tai viimeinen käyttöajankohta sekä pakastuspäivämäärä***
- Säilytysolosuhteet ja/tai käyttöolosuhteet***
- Valmistajan, pakkaajan tai EU:ssa toimivan myyjän nimi ja osoite**
- Alkuperämaa tai lähtöpaikka** (26 artikla)*
- Käyttöohje***
- Alkoholipitoisuus** (juomien, jos alk. > 1,2 til-%)*
- Ravintoarvoilmoitus** (->13.12.2016; huom. poikkeukset)

* tarvittaessa

Muista pakollisista tiedoista 2/2

- Lisätyn ruokasuolan määrän ilmoittaminen ja voimakassuolaisuus -merkintä*
- Erätunnus
- Tunnistusmerkki (jos laitos pakkaa)
- Pakkauspäivä (vähintään pp.kk): simpukat
- Pakkaustapa* (suojakaasu, vakuumpakkaus)
- Erityislainsäädännön edellyttämät merkinnät*
  - > **esim. pakasteet** (MMMa pakasteista 818/2012: pakastettu” tai ”pakaste”, ”ei saa jäädyttää uudelleen sulatuksen jälkeen”, vähimmäissäilyvyysaika (parasta ennen) + aika, jonka ostaja voi tuotetta säilyttää, säilytysohje)
  - > **esim. hunaja** (MMMa hunajasta 392/2015)

* tarvittaessa

Valmiiksi pakatut - ennen kuin osto tehdään

A) *Ennen kuin osto tehdään*, mitkä tiedot tulee antaa pakatuista?

Perusperiaate:

Pakollisten elintarviketietojen on oltava saatavilla, ja ne on esitettävä etämyyntiin liittyvässä aineistossa tai toimitettava muilla soveltuvilla keinoilla.

- Ei sovelleta elintarvikkeisiin, jotka tarjotaan myyntiin *jakeluautomaattien avulla tai automatisoiduissa liiketiloissa.*

Valmiiksi pakatut - ennen kuin osto tehdään

- KYSYMYKSI? Päteekö vaatimus pakkausmerkintöihin tehtävästä allergeenien korostamisesta nettisivuilla esitettäviin ainesosien tietojen antamiseen? Voiko teksti olla tavallista nettisivun kirjasintyyppiä ilman korostusta?
- **Lähtökohta: Yritysten pitäisi pyrkiä luomaan samantasoista tietoa, kun ruokaa myydään verkossa.**
  - *Elektronisessa muodossa oleville tiedoille ei ole asetettu erityisiä muotovaatimuksia. Olennaista on kuluttajalle annettavien tietojen todentaminen*

Etämyynti 3/5

Valmiiksi pakatut - ennen kuin osto tehdään

Myönnytykset (->mutta toimitushetkellä tarkasti)

- Osa tiedoista muuttuvia: esim. vähimmäissäilyvyysaika tai viim. käyttöajankohta, eränumero tai pakastuspäivä
-> ei tarvitse antaa.
- Alkuperämaatiedot, jos ei vielä tarkasti tiedossa; ilmaisu esim. Ranska, Suomi tai Ruotsi.
- Tuotteen painon vaihtelut, ilmaistaan vaihteluvälillä esim. broileri (pieni: 0,5 -1,2 kg, keskikokoinen, 1,2 - 1,8 kg ja suuri:1,8 – 2,5 kg)

Etämyynti 4/5

Valmiiksi pakatut - ennen kuin osto tehdään

Myönnytykset (->mutta toimitushetkellä tarkasti)

- Reseptimuutokset: ajoissa ennakointi; jos ei mahdollista esim. varastoissa myynnissä vielä ”vanhaa tavaraa”, päivitettävä ainakin muutokset, jotka koskevat elintarvikkeen turvallisuutta (allergeenit ja intoleransseja aiheuttavat aineet ja tuotteet, käyttöohjeet (varoituserkinnät).

Etämyynti - Valmiiksi pakatut 5/5

B) Toimitushetkellä:

Kaikkien pakollisten tietojen on oltava saatavilla; myös erityislainsäädännön vaatimat tiedot.

Kysymyksiä ja vastauksia

- <http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/valmistus+ja+myynti/pakkausmerkinnat/usein+kysyttya/>
- **11.** [Kysymyksiä ja vastauksia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta \(EU\) N:o 1169/2011 \(elintarviketietoasetuksesta\)](#), (pdf, 252 kt)

II Pakkaamattomat tuotteet

3.12.2015 Tuulikki Lehto

Etämyynti - Pakkaamattomat

Ennen kuin osto tehdään: Pakollisten elintarviketietojen on oltava saatavilla.

Toimitushetkellä: Kaikkien pakollisten tietojen on oltava saatavilla.

Sovelletaan elintarvikkeisiin,

- jotka tarjotaan myyntiin jakeluautomaattien avulla tai automatisoiduissa liiketiloissa, esim. juoma-automaatit.

Pakkaamattomista elintarvikkeista annettavat tiedot 1/2

- **Pakkaamaton elintarvike = elintarvike,**
  - jonka kuluttaja itse pakkaa
  - joka pakataan kuluttajan pyynnöstä elintarvikkeen luovutuspaikassa
  - joka on valmiiksi pakattu elintarvikkeen luovutuspaikassa välitöntä myyntiä varten (*välitön myynti* = elintarvikkeen pakkaamista ja myyntiä vuorokauden aikana) tai
  - joka tarjoillaan elintarvikkeen luovutuspaikassa loppukuluttajalle valmiina nautittavaksi.

Pakkaamattomista elintarvikkeista annettavat tiedot - MITÄ tietoja? 1/4

Vähittäismyyntipaikka:

- Elintarvikkeen nimi
- Ainesosat
- Allergioita ja intoleransseja aiheuttavat aineet ja tuotteet
- Alkuperämaa / lähtöpaikka siten kuin elintarviketietoasetuksessa tai sen nojalla säädetään tai siten kuin muussa lainsäädännössä säädetään (*vastaavassa laajuudessa kuin pakatuista elintarvikkeista*).
- Tarvittavat käyttö- ja säilytysohjeet
- Erityislainsäädännön edellyttämät merkinnät.

Pakkaamattomista elintarvikkeista annettavat tiedot – MITÄ tietoja? 2/4

Vähittäismyyntipaikka - lisäksi [13.12.2016](#) alkaen tiedot:

- rasvan tai suolan määrästä ja
- tarvittaessa voimakassuolaisuudesta seuraavasti:
  - juustot (*rasvan ja suolan määrä*)
  - makkarat (*rasvan ja suolan määrä*)
  - muut leikkeleinä käytettävät lihavalmisteet (*rasvan ja suolan määrä*)
  - ruokaleivät (suolan määrä).

Tietoja rasvan ja suolan määrästä sekä voimakassuolaisuudesta ei tarvitse ilmoittaa niistä elintarvikkeista, joita pieniä tuotemääriä valmistava elintarvikealan toimija toimittaa suoraan loppukuluttajalle tai paikalliselle vähittäisliikkeelle, joka toimittaa tuotteet suoraan loppukuluttajalle.

Pakkaamattomista elintarvikkeista annettavat tiedot – MITÄ tietoja? 3/4

Tarjoilupaiikka:

- Elintarvikkeen nimi
- Allergioita ja intoleransseja aiheuttavat aineet ja tuotteet
- Alkuperämaa tai lähtöpaikka siten kuin elintarviketietoasetuksessa tai sen nojalla säädetään tai siten kuin muussa lainsäädännössä säädetään (-> vastaavassa laajuudessa kuin pakatuista elintarvikkeista) .

->Säännöstä sovelletaan tarjoilupaiikassa kaikkiin elintarvikkeisiin, jotka tarjoillaan loppukuluttajalle valmiina nautittavaksi siitä riippumatta, nauttiiko kuluttaja elintarvikkeen tarjoilupaiikassa vai ottaako sen mukaansa.

Pakkaamattomista elintarvikkeista annettavat tiedot – MITÄ tietoja? 4/4

Tarjoilupaiikka:

- Jos tarjoilun (ruoan tai kahvin) yhteydessä luovutettavia sinappi-, ketsuppi-, marmeladi- ja makeutusainepakkauksia ja muita vastaavia pakkauksia, joiden tarkoituksena on helpottaa kyseisen elintarvikkeen käsittelyä ja ne tarjotaan osana ateriala, silloin niitä ei katsota pakatuiksi -> tällaisissa tapauksissa riittää, että elintarviketiedot ilmoitetaan ryhmäpakkauksissa.

Pakkaamattomista elintarvikkeista annettavat tiedot - Muuta

- Sellaisia kooltaan vähäisiä elintarvikkeita, kuten makeisia, jotka on kääritty paperiin niiden käsittelyn ja kaupanpidon helpottamiseksi, ei ole syytä pitää valmiiksi pakattuina, jos niitä myydään painon mukaan, kuten vastaavia kääreettämiä irtomakeisia. Jos makeisia myydään yksittäin (esimerkiksi tikkukaramellit ja purukumit), ne katsotaan valmiiksi pakatuiksi.

Pakkaamattomista elintarvikkeista annettavat tiedot – MITEN ? 1/3

- Tiedot kirjallisesti pakkaamattoman elintarvikkeen läheisyydessä selkeällä tavalla TAI
- Tiedot voi antaa myös suullisesti kuluttajan pyynnöstä edellyttäen, että
  - elintarvikkeen luovutuspaikassa selkeästi ja näkyvästi ilmoitetaan, että tieto on saatavissa pyydettäessä
    - ei vaadita erillistä ilmoitusta, jos kuluttajan ravitsemukselliset erityistarpeet on selvitetty etukäteen ja elintarvikkeet luovutetaan näiden tietojen perusteella (esim. päiväkodit, koulut, sairaalat...)
  - tiedot kirjallisessa tai elektronisessa muodossa henkilökunnan ja valvontaviranomaisten saatavilla

Pakkaamattomista elintarvikkeista annettavat tiedot – MITEN ? 2/3

- ”Suullinen tieto”,
esim.

”Hyvä asiakkaamme,
lisätietoja
elintarvikkeista ja
niiden mahdollisista
allergeeneista saa
myymälän
henkilökunnalta.”

Pakkaamattomista elintarvikkeista annettavat tiedot – MITEN ? 3/3

- Kirjallisesti, *esim.*

KT-lounas 1

Jauhelihakastike

- Vesi, vähärasvainen
nautajauheliha, oliiviöljy, porkkana,
tomaatti, sipuli, valkosipuli,
SOIJAKastike (mm. SOIJAPAPU,
vesi, suola), mustapippuri,
SINAPPI

Kysymyksiä ja vastauksia

- **12. Kysymyksiä pakkaamattomista elintarvikkeista yleisesti annettavista tiedoista (Maa- ja metsätalousministeriön asetus 834/2014), 22.6.2015**

Kysymyksiä

“We want to be the first brand selling into the Mars market.”

#95264263

Eviran ohje
17068/1
*Elintarviketieto-
opas
elintarvikevalvojille
ja elintarvikealan
toimijoille*

<http://www.evira.fi/portal/fi/tietoa+evirasta/julkaisu/t/?a=view&productId=385>

